

Asia: VN/14348/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne asiakasmaksuasetuksen muutoksista

Nuorisoalan kattojärjestö kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen muuttamisesta.

Nuorten sosiaali- ja terveydenhuollon lähtökohdan tulisi olla, että asiakasmaksut eivät saa muodostaa estettä palveluiden saamiselle. Ehdotetut korotukset ovat niin merkittäviä, että on mahdollista, että ne voivat käytännössä siirtää palveluja niitä tarvitsevien nuorten ulottumattomiin, etenkin huomioiden sosiaaliturvaan kohdistuvien muutosten yhteisvaikutukset, joita ei ole perustelumuioliuonnoksessa arvioitu. Ehdotettujen muutosten vaikutukset osuvat merkittävimmin yhteiskunnan heikoimmassa asemassa oleviin.

Luonnoksen perustelumuiotiossa kannustetaan hyvinvointialueita vapauttamaan pienituloisimmat asiakasmaksuista, jotta hoitoon hakeutumista ei lykättäisi tai vältettäisi taloudellisista syistä. Samanaikaisesti todetaan, että alueille annettavaa rahoitusosuutta asiakasmaksujen osalta alennetaan myönnettyjen vapautusten mukaan. On myös tiedossa, että hyvinvointialueiden toimintamallit eroavat suuresti liittyen asiakasmaksuhuojennuksiin. Hyvinvointialueiden taloudellinen tilanne on vaikea ja rahoituksessa oleva mekanismi ei kannusta asiakasmaksujen vapautukseen ja siten pienituloisimpien hoitoonpääsyyn tukemista. Nuorisoala suhtautuu kriittisesti näin merkittäviin asiakasmaksujen korotuksiin.

Lausuntonne todistuksista ja lausunnoista perittävistä asiakasmaksuista.

Huom! tämä kysymys on osoitettu ensisijaisesti hyvinvointialueille. Todistuksista ja lausunnoista perittävien asiakasmaksujen jatkovalmistelua varten hyvinvointialueita pyydetään tuottamaan valmistelun tueksi tietoa hyvinvointialueen antamien todistusten ja lausuntojen määrästä sekä niistä saatavista asiakasmaksutuloista. Samalla mahdollisuuksien mukaan pyydämme tietoa alla olevasti eriteltyinä:

- Lääkäriinlausunnot ajokorttia varten

- Lääkärintlausunnot aselupaa varten
- Muut säädöspohjaiset lausunnot ja todistukset (jos tieto jo koottuna)
- Muut (ei-säädöspohjaiset) todistukset (jos tieto jo koottuna).

Lisäksi hyvinvointialueita pyydetään arvioimaan todistuksista ja lausunnoista perittävän asiakasmaksun nykyisen enimmäismäärän suhdetta todistusten/lausuntojen tuottamisen kustannuksiin (maksujen kustannusvastaavuus).

Tietoa tarvitaan, jotta todistuksista ja lausunnoista perittävän maksun enimmäismäärään valmisteltavan korotuksen vaikutukset hyvinvointialueen rahoitukseen voidaan arvioida hyvinvointialueiden rahoituksen turvaavalla tavalla.

-

Pieskä Petra
Suomen nuorisoalan kattojärjestö Allianssi ry